

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΛΠΚ52

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΛΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ (ΛΠΚ)		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	ΛΠΚ52	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2ο
ΤΙΤΛΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	Νεότερος υλικός πολιτισμός και μουσεία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες φόρτου και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΩΡΕΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Εβδομαδιαίες ώρες φόρτου: 32-33 ώρες x 13 εβδομάδες		420	15 ECTS
ΤΥΠΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ <i>Υπ Υποχρεωτική/Επιλογής/Κατ' επιλογήν υποχρεωτική</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα για αυτή τη Θ.Ε.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ(URL)	https://www.eap.gr/education/postgraduate/biannual/laikos-politismos/laikos-politismos-θεματικες-ενότητες/#ΛΠΚ52 Κάθε ΘΕ έχει επιπλέον τον δικό της χώρο στον ψηφιακό χώρο εκπαίδευσης του ΕΑΠ (https://courses.eap.gr/login/index.php), με ελεγχόμενη πρόσβαση (χρήση κωδικού) για φοιτητές/φοιτήτριες και διδακτικό προσωπικό.		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα   Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα της ΘΕ, οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της ΘΕ.   Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α   • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Μετά το πέρας της Θεματικής Ενότητας οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται: • Να κατανοούν τα θεωρητικά ρεύματα και τις διαφορετικές εννοιολογήσεις του υλικού πολιτισμού. • Να διακρίνουν τον υλικό πολιτισμό ως γνωστικό αντικείμενο διαφορετικών επιστημονικών πεδίων.

- Να αναγνωρίζουν τα διάφορες επιμέρους θεματικές και τις διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη μελέτη τους.
- Να κατανοούν τη σημασία του νεότερου υλικού πολιτισμού ως πολιτιστική κληρονομιά και τη σημασία της διαφύλαξης και ανάδειξής της.
- Να αξιοποιούν τις γνώσεις σε πολιτιστικές δράσεις της κοινότητάς τους.
- Να κατανοούν τα ευρύτερα θεωρητικά και ιδεολογικά ρεύματα στο πλαίσιο των οποίων δημιουργήθηκε ο θεσμός των μουσείων.
- Να αναγνωρίζουν τα διάφορα στάδια της μουσειακής πρακτικής (συλλογή, μουσειολογική μελέτη, μουσειογραφική εφαρμογή, επικοινωνία).
- Να διακρίνουν τα διάφορα είδη μουσείων του νεότερου πολιτισμού.
- Να κατανοούν και να μπορούν να εφαρμόζουν τρόπους επικοινωνίας και μουσειοπαιδαγωγικής.
- Να δύνανται να αξιοποιήσουν τον νεότερο πολιτισμικό πλούτο (υλικό και άυλο) σε μουσεία ή μουσειακές εκθέσεις.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί η ΘΕ:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ο υλικός πολιτισμός αποτελεί αντικείμενο πολλών επιστημονικών πεδίων (αρχαιολογία, ιστορία, λαογραφία, εθνολογία, ανθρωπολογία, βιομηχανική αρχαιολογία, μουσειολογία κ.ά.) συνιστά όμως και ένα αυτόνομο και ολοκληρωμένο πεδίο μελέτης της σχέσης των αντικειμένων με την κοινωνία και τον πολιτισμό κάθε κοινωνίας και ιστορικής περιόδου. Εισαγωγικά εξετάζονται οι εννοιολογήσεις και το περιεχόμενο του υλικού πολιτισμού υπό το πρίσμα των διαφόρων θεωρητικών ρευμάτων (εξελικτισμός, λειτουργισμός, μαρξισμός, κ.ά.) και μεθοδολογικών προσεγγίσεων (επιτόπια έρευνα και παρατήρηση, κοινωνική ζωή και πολιτισμική βιογραφία των αντικειμένων, αντικειμενοποίηση, κατανάλωση κ.ά.). Στην ΘΕ εξετάζεται ο νεότερος υλικός πολιτισμός και τα υλικά τεκμήρια (αντικείμενα, εργαλεία, σκεύη, μηχανές, κτήρια κ.ά.) της προβιομηχανικής, παραδοσιακής και της πρωτοβιομηχανικής κοινωνίας όπως εγγράφονται στην παραγωγική διαδικασία, στη δημιουργία

εμπειρικών γνώσεων και τεχνογνωσίας, στην παρουσία τους στην καθημερινή ζωή και στη συμβολή τους στη διαμόρφωση καταναλωτικών πρακτικών και συμπεριφορών/νοοτροπιών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε τομείς όπως η διατροφή και η νεότερη γαστρονομία, η λαϊκή/παραδοσιακή αρχιτεκτονική και κατοίκηση, η ενδυμασία και οι σύγχρονοι ενδυματολογικοί κώδικες, η βιομηχανική κληρονομιά και τα κατάλοιπα του βιομηχανικού πολιτισμού κ.ά. Αυτά συνθέτουν την νεότερη υλική πολιτιστική κληρονομιά η οποία συνδέεται με συμβολικές και μνημονικές πρακτικές και συνιστά στοιχείο της πολιτισμικής ταυτότητας και της ανάδειξης της πολιτιστικής και οικονομικής ενδυνάμωσης των σύγχρονων κοινωνιών και των διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων. Ο τρόπος που ερευνηθήκε, αξιολογήθηκε και αξιοποιήθηκε ο υλικός πολιτισμός και τα τεκμήριά του καθόρισε και την ιστορική εξέλιξη των μουσείων, τη δημιουργία διαφόρων τύπων μουσείων και διαφορετικών τρόπων μουσειακής εκφοράς των εκθεμάτων. Στην ΘΕ γίνεται σύντομη εισαγωγή στα θεωρητικά ρεύματα και την ιστορική εξέλιξη της δημιουργίας των μουσείων και των μουσειακών συλλογών. Έμφαση δίνεται στις βασικές μουσειολογικές και μουσειογραφικές αρχές και στη συνέχεια εμβάθυνση σε συγκεκριμένα είδη μουσείων τα οποία έχουν ως θεματικό αντικείμενο τον νεότερο πολιτισμό (λαογραφικά, εθνογραφικά, ανοικτά, υπαίθρια κ.ά.). Πρόκειται για τα ευρύτερα γνωστά και ως «λαογραφικά μουσεία», «μουσεία λαϊκής τέχνης», «εθνολογικά μουσεία» τα οποία παρουσιάζουν σε μόνιμες ή/και περιοδικές εκθέσεις αντικείμενα, έργα λαϊκής τέχνης, ενδυμασίες, εργαλεία κ.λπ. συνοδευόμενα από πληροφοριακό και οπτικοακουστικό υλικό και αφορούν τον πολιτισμό της νεότερης ιστορικής περιόδου (18ος-21ος αι.). Εκκινώντας από τη συγκρότηση συλλογών και αρχείων και το ιστορικό και ιδεολογικό πλαίσιο στο οποίο δημιουργούνται γίνεται αναφορά στα στάδια δημιουργίας και λειτουργίας των μουσείων νεότερου πολιτισμού με βάση το τρίπτυχο: συλλέγειν-εκθέτειν-επικοινωνείν. Αναλύονται τρόποι επικοινωνίας με κοινωνικές, ηλικιακές και εκπαιδευτικές ομάδες μέσα από συγκεκριμένες μουσειοπαιδαγωγικές μεθόδους και προσεγγίσεις. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μουσειακή εκφορά μέσα από την ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων μουσείων του νεότερου λαϊκού πολιτισμού από την εγχώρια και τη διεθνή πραγματικότητα.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	• Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η οποία συμπληρώνεται από: • 3 Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις 4 ωρών η κάθε μία • προσωπική επικοινωνία και ανατροφοδότηση, όπου χρειάζεται (συμβουλευτικός ρόλος μελών ΣΕΠ)										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Δυνατότητες των ΤΠΕ αξιοποιούνται στη ψηφιακή πλατφόρμα courses που συνιστά ένα σύγχρονο περιβάλλον εξ αποστάσεως μάθησης (λ.χ. χώρος διαλόγου και υλοποίησης δημιουργικών δραστηριοτήτων). Στις ΟΣΣ χρησιμοποιούνται εργαλεία απομακρυσμένων συναντήσεων (cisco webex) και λογισμικά παρουσίασης (τύπου powerpoint).										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι εκπαίδευσης. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="691 1604 1019 1661">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1026 1604 1347 1661">Φόρτος Εργασίας ΕΞΑΜΗΝΟΥ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="691 1669 1019 1696">3 ΟΣΣ (x 4 ώρες)</td> <td data-bbox="1026 1669 1347 1696">12</td> </tr> <tr> <td data-bbox="691 1705 1019 1791">3 εκπαιδευτικές δραστηριότητες (2 x 25, 1X10 ώρες)</td> <td data-bbox="1026 1705 1347 1791">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="691 1799 1019 1827">1 Τελική εργασία εξαμήνου</td> <td data-bbox="1026 1799 1347 1827">57</td> </tr> <tr> <td data-bbox="691 1835 1019 1862">Εξέταση-παρουσίαση</td> <td data-bbox="1026 1835 1347 1862">1</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας ΕΞΑΜΗΝΟΥ	3 ΟΣΣ (x 4 ώρες)	12	3 εκπαιδευτικές δραστηριότητες (2 x 25, 1X10 ώρες)	60	1 Τελική εργασία εξαμήνου	57	Εξέταση-παρουσίαση	1
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας ΕΞΑΜΗΝΟΥ										
3 ΟΣΣ (x 4 ώρες)	12										
3 εκπαιδευτικές δραστηριότητες (2 x 25, 1X10 ώρες)	60										
1 Τελική εργασία εξαμήνου	57										
Εξέταση-παρουσίαση	1										

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Ατομική Μελέτη (12-13 ώρες x 13 εβδομάδες)	290
	Σύνολο φόρτου ΘΕ (ώρες)	420
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Εκπόνηση γραπτών εργασιών κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού εξαμήνου με συντελεστή βαρύτητας στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της Θ.Ε. κατά 40%. Τελική Εργασία Εξαμήνου (ΤΕΕ), ο βαθμός των οποίων συμμετέχει στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της Θ.Ε. κατά 60%. Για περαιτέρω πληροφορίες μεταβείτε στον Οδηγό Σπουδών του ΕΑΠ.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Alfrey J.- Putnam T., 1996, Η βιομηχανική κληρονομιά, μτφρ Ελεάνα Βλάχου, Αθήνα, Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ (σήμερα ΠΙΟΠ).
- Γιαλούρη Ελεάνα (επιμ.), 2012, Υλικός πολιτισμός. Η ανθρωπολογία στη χώρα των πραγμάτων, Αθήνα,
- Αλεξάνδρεια.
- Εθνογραφικά 1989, αφιέρωμα «Προβιομηχανική τεχνολογία», τ. 6, εκδ. Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα.
- Οικονόμου Ανδρομάχη Ι., 2014, Υλικός πολιτισμός: θεωρία, μεθοδολογία, αξιοποίηση. Σύντομη επισκόπηση, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Πετρίδου Έλια, 2012, «Ένδυμα και υλικός πολιτισμός: Από τη σημειολογία στη δράση», στο Γιαλούρη Ελεάνα (επιμ.), 2012, Υλικός πολιτισμός. Η ανθρωπολογία στη χώρα των πραγμάτων, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, σ. 355- 389.
- Rapoport Amos - Φιλιππίδης Δημήτρης, 2010, Ανώνυμη αρχιτεκτονική και πολιτιστικοί παράγοντες, εκδ. Μέλισσα, Αθήνα.
- Sassatelli Roberta, 2016, Καταναλωτική κουλτούρα. Ιστορία, θεωρία και πολιτική, (μτφρ. Δ. Λάλλας), Νησίδες, Αθήνα.
- Εθνογραφικά 2003, αφιέρωμα «Μουσεία και λαϊκός πολιτισμός», τ. 12-13, εκδ. Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα.
- Mc Donald Saron, (επιστ. επιμ.) 2012, Μουσείο και μουσειακές σπουδές. Ένας πλήρης οδηγός, μτφρ. Δημητρα Παπαβασιλείου, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα.
- Μπούνια Αλεξάνδρα - Γκαζή Ανδρομάχη, (επιμ.) 2012, Εθνικά μουσεία στη Νότια Ευρώπη. Ιστορία και προοπτική, εκδ. Καλειδοσκόπιο, Αθήνα.

- Οικονόμου Ανδρομάχη, 2004, «Ανθρωπολογική έρευνα και εθνογραφικά μουσεία. Παραδείγματα από τον ελληνικό χώρο», Πρακτικά, Α' Διεθνές Συνέδριο Μουσειολογίας, Μυτιλήνη 31 Μαΐου-2 Ιουνίου 2002, Μυτιλήνη, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, σ. 217-223.
- Παπαδόπουλος Στέλιος, 2003, Ανθρωπολογικά Μουσειολογικά. Μικρά μελετήματα, πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα.
- Pearce Susan, 2002, Μουσεία, αντικείμενα και συλλογές, μτφρ Λ. Γυιόκα –Α. Καζάζης- Π. Μπίκας, εκδ. Βάνιας,

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Λαογραφία, Εθνολογία, Εθνογραφικά, Επετηρίς Κέντρου Έρευνας της Ελληνικής Λαογραφίας, Τετράδια Μουσειολογίας, Museum International, ICOM News, Material Culture,